

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dodelo za vse leta 20 K., za pol leta 18 K., za četrto leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 20 h. Za Ljubljano s prediljanjem na den za vse leta 3 K., za pol leta 18 K., za četrto leta 6 K., za en mesec 3 K. Kdor budi nam pon, plača za vse, leta 23 K., za pol leta 11 K., za četrto leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. — Za tujo deželo teliko več, kolikor znata poština. — Na naredne trete letodobne vplačljivate naravnine se ne izira. — Za oznanila se plačuje od petekostopek vseh 12 h., če se oznanilo tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se trikrat ali večkrat. — Dopini naj se izvoli frankovati. — Zekspisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflejih ulicih št. 5, in sicer uredništvo in nadzor, upravljanje pa v pritliku. — Upravljanju naj se blagevolje pošiljati naravnine, reklame, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništvo telepon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Ponamedno številko po 10 h.

Upravljanju telephon št. 85.

Zakonski načrt o volilni svobodi.

Odsek za volilno reformo je s težkim trudom končal svoje glavno delo, treba mu je rešiti samo še zakonski načrt o volilni svobodi, ki ga je vlada predložila zbornici obenem z novim volilnim redom.

Zakon o volilni svobodi je za vse svobodomislene stranke največje važnosti in prva njih naloga je, da zastavijo vse svoje sile, da se v zbornici sklene zakon, ki bo zagotovljal vsem volicem brez razlike političnega mišljenja popolno in absolutno volilno svobodo.

Zakonski načrt o volilni svobodi pa, ki ga je izdelala vlada, ne odgovarja modernim zahtevam in se mu vidi na prvi hip, da je sestavljen pod pritiskom onih krogov, ki jim je največ ležeče na tem, da ostane volilna svoboda slekjoprej zgolj problematična vrednost.

No, in ti krogi so imeli vzroka dovolj, da preprečijo tako postavo, ki bi zagotavljala vsakemu volilcu brez razločka absolutno volilno svobodo, saj vedo dobro, da bi v tistem hipu odklenkalo njihovemu gospodstvu, čim se uzakoni določba, da mora vsak volilec voliti zgolj po svoji vesti in da je zakonito zabranjen vsak, zlasti pa moralni pritisk in naj pride le-ta že od te ali one strani.

Zakonski načrt, ki ga je predložila vlada zbornici, je prava karikatura zakona o volilni svobodi in je bil brez dvoma sestavljen samo v svrhu, „ut aliquid fecisse videatur“.

Ako se je predložil nov volilni red, čigar vsaj navidezna podlaga bi naj bila splošna, enaka in tajna volilna pravica, potem je bilo tudi neizogibno potrebno, da se da novemu volilnemu redu tudi okvir, ki bi vsakomur omogočil izvrševanje splošne, enake in tajne volilne pravice.

Vlada je to sicer pro forma storila, ker je bila k temu moralno primorana, a sestavila je načrt, ki se

ozira pač na brezpomembne malenkosti, skrbno se pa izogiba onih bistvenosti, ki tvorijo surogat volilne svobode.

Vladni načrt prepoveduje pod kaznijo, da se ne smejo kupovati glasovi volilcev, da se ne sme nikogar siliti, da odda svoj glas temu ali onemu kandidatu, da se ne smejo razširjati neresnične vesti, tičoče se volitev, da se ne sme kršiti volilna tajnost itd., a to so vse določbe, ki imajo, ako se ne motimo, že sedaj zakonsko veljavjo.

Edina nova točka v vladni zakonski osnovi je določba, ki zabranjuje pod kaznijo razbitje volilnih shodov.

V „razjasnjujočih pripombah“ k svojemu načrtu pravi vlada pod točko 7. med drugim: „Često se slišijo pritožbe, da se krši volilna tajnost v svrhu, da se nadzorujejo volilci glede glasovanja. Takšno postopanje spravlja v veliko nevarnost svobodo volitev.“

Ne ugovarjam, da bi se često ne slišale take pritožbe, pribiti pa moramo, da vse te pritožbe naravnost izginejo napram neštevilnim pritožbam, ki se čujejo proti nečuvenemu pritisku na volilce s strani katoliške duhovščine, proti pritisku, ki naravnost one-mogočuje vsako svobodno volitev.

Ako je vlada sicer skrbno uvaževala vsako pritožbo o omejitvi svobodne volitve, čemu je potem docela prezrla vse one glasove, ki se orijo po vsi državiliči vihar za vsakih volitev, čemu ni upoštevala glasnih protestov proti nezaslišanemu omejevanju volilne svobode s strani politikujoče katoliške duhovščine?!

Ali ni prišlo nikdar do ušes visoke vlade, kako izrabljajo duhovniki za časa volitev v umazane agitatorne svrhe prižnico in spovednico, kako s peklom in hudičem vplivajo na volilce, da morajo voliti tako,

kakor je ljubo in dragu duhovnim gospodom?

Široka masa ljudstva je verna in ni je stvari, ki bi jo tako pretresla in ustrašila, kakor grožnja z večnim pogubljenjem v vrugom.

Ako se ji s svetega kraja zapreti, da bo brezpogojno plen hudičev in drugih zlih duhov, ako se brez ugovora ne pokori volji in ukazu duhovnika, ji je pri njeni nerazsodnosti takoj odvjeta vsaka svobodna odločitev in ljudstvo se v slepem strahu proti svojemu najboljšemu prepirčaju brezpogojno pokori volji onih, ki pred naјsvetjejšim, na prižnici in v spovednici v dosegu svojih samopasnih namenov kličejo na pomoč nebo pekel, angele in vse hudiče.

Ali je mogoče potem v takšnih razmerah in pod takšnimi pogoji govoriti o svobodi volitev?

Ako se torej hočejo zagotoviti zares svobodne volitve, se mora sprejeti v zakon kot kardinalna točka določba, s katero se z najstrožjimi kaznizabranjujevsaka politična agitacija v cerkvi in zloraba prižnici in spovednice v agitatorne politične svrhe!

Dokler se to ne zgodi, je vse govorjenje o volilni svobodi zgolj prazna fraza.

Stvar zares svobodomiselnih poslancev je, da se energično zavamejo za to, da se sprejme v zakon o volilni svobodi pred vsem takozvan „kancelparagraf“, ker bi bil sicer zakon o volilni svobodi samo „lucus a non lucendo“!

In za ta „kancelparagraf“ morajo biti končno tudi klerikalci sami, ako hočejo, da se bo verjelo njihovim trditvam, da se cerkev res ne zlorablja v politične namene.

Ako se res ne zlorabljo prižnice in spovednice, čemu se potem batí določbe?

Državni zbor.

Dunaj, 6. novembra. Gessmannov nujni predlog se je dognal do

jajo nekako posebno skupino med Aškerčevimi deli.

„Junaki“ obsegajo četvero episkih pesnitev, in sicer zgodovinski prizor „Knez Volkun“, zgodovinsko rapsodijo „Knez Ljudevit“, zgodovinsko romanco „Rópoš in Kruci“ in narodno pravljico „Kralj Matjaž“.

V obliki dramatičnega prizora spisana pesnitev „Knez Volkun“ slika ustoličenje korotanskega kneza Volkuna na Gospovetskem polju pri Celovcu. V osmtem stoletju je bilo že konec slovenske neodvisnosti. Korotanski knezi so bili samo še podložniki Bajavarov in nemški duhovniki so napenjali vse sile, da bi s preobrnili poganske Slovence in kristjanski veri. Naravno je, da je to prizadevanje naletelo na odpor in to je uporabil pesnik za motiv svojemu delu. Oseba Volkunova je zgodovinska in zato ni mogel pesnik drugače, kakor da je ta konflikt samo označil, ne pa ga izvedel. Volkun je sicer poglavitna oseba v tej pesnici, ali pravi junak je Vitomir kot nositelj ideje narodne neodvisnosti in poganske vere.

„Trubar“, „Mučeniki“ in „Junaki“ so trije spomeniki, ki jih je Aškerč postavil herojem nacionalne misli in duševne svobode v Slovenijah, naj so ti heroji že zgodovinske osebnosti ali otroci ljudske fantazije. Dasi nimajo ta dela nič drugrega skupno, kakor da jim je snov vzeta iz narodnega življenja, vendar so po svojem značaju in po svojih idejah v najtesnejši zvezi med seboj, in stvar-

konca ter bodeta v jutrišnji seji govorila le glavna govornika dr. Tavčar (contra), Schöpfer pa pro, nakar se bo glasovalo ter se takoj pričelo drugo branje volilne reforme.

Prvi je govoril posl. dr. Korošec, ki je najprej razmotril volilno reformo s krščanskega (?) stališča.

Lotil se je tudi socijalnih demokratov, a povedal, da se jih ni treba batiti, ker stalno bivajoč prebivalstvo se le težko da pridobi za mednarodnost. Socijalna demokracija je samo politična stranka, kateri se sicer z narodnimi, avtomističnimi in državno-pravnimi problemi ne more priti tako do živega, kakor z reformnim delom v krščanskem (?) smislu.

V nadaljnem svojem govoru se je pritoževal, da se spodneje stajerski Sloveni zapostavljajo glede številka mandatov ter protestiral, da se slovenski narod imenuje kulturno manjvrednega. — Posl. Malik: „Poglejte si le umore med vašimi kmeti. Pomicate na mnoge pravde!“ — Poslanec Korošec: „Te pravde so provzročile mnoge žganjarne, ki jih nismo mi ustavonili.“ To je Nemec zapro sapo ter je poslanec Stein le pogrel dokazano laž o deželu Bratuši. Posl. Korošec je končno izjavil, da bodo slovenski poslanci delovali na odpravo krivic, ki jih ima volilna reforma ter upajo v tem boju najti podporo večine zbornice. (Hinavščina! Tam, kjer je bil kraj in čas za to, so molčali, ali pa zagovarjali vladno predlogo. V nekaterih dneh pa bodo složno glasovali, s čimer so vse krivice zapečatene najbrže za vedno.)

Posl. Pernerstorfer je dokazoval, da je glavni namen volilne reforme izriniti iz parlementa privilegirane stanove, nakar bodo prišle narodnosti v neposredno dotiko med seboj ter naše tudi na ta način naravno pot k sporazumjenju, brez česar Avstrija ne more obstati. Že zaradi sporazumjenja med narodi bodo socialisti demokratje glasovali za nujnost.

Posl. vitez Plaček je dokazoval, da se je Gessmannovemu pred-

logu po krivici dala prednost pred drugimi nujnimi predlogi. Potem je ostro kritikoval kompromisno politiko Mladočehov ter se končno izrekel proti nujnosti, ker je volilna predloga le karikatura enake volilne pravice.

Nato sta se izvolila glavna govornika, nakar se je debata prekinila.

Jutri se začne seja šele ob 12. uri.

Odsek za volilno reformo.

Dunaj, 6. novembra. Nadaljevala se je razprava o varstvu volilne svobode. Pravosodni minister Klein je povedal, da je bilo zaradi volilnih deliktov leta 1885. obsojenih 32, leta 1891. že 72, a odkar se je uvela peta kurija, se je število obsodb zelo pomnožilo, tako da je bilo leta 1897. 493, leta 1901. pa celo 886 obsodb. Na predlog poslancega Gessmanna se je izvolil pododsek 14 članov, ki naj dožene zakon o varstvu volilne svobode ter o tem v osmih dneh poroča. V pododsek je bil izvoljen tudi posl. dr. Ferjančič. Za načelnika je izvoljen posl. Dulemba.

Reforma zakonskega prava.

Dunaj, 6. novembra. Poročevalci pododseka, ki ga je sestavil juštčni odsek zaradi reforme zakonskega prava, je predložil odseku svoje poročilo. V poročilu se nasvetuje, naj se za sedaj izpremeni § 111. splošnega državljanega zakonika, ki določa, da je katoliški zakon nerazdržljiv. Obenem je treba primerno spremeni tudi §§ 112., 115. in 116. Poročilo dokazuje, da je § 111. državljanega zakonika v protivju z državnimi osnovnimi zakoni. Po drž. osnovnih zakonih so vsi državljeni enakopravni. Po državljanem zakoniku snejo protestanti, židi in brezverci svoje zakone ločiti ter se znova poročiti; ako pa katolik prestopi v drugo vero, pa se njegov zakon ne razveljaviti ter se ne sme zopet poročiti. Nadalje dokazuje poročilo, da pospešuje ta

jevalci s kratkimi besedami. Aškerč je iz narodnih pesmi, slovenskih in hrvaških vzel najmarkantnejše in najzanimivejše momente iz življenja kralja Matjaža in kar narodna pesem le namiguje ali s preprostimi besedami pove, to je Aškerč prelil in pesniško predelal v samostojne umotvore. Lahko bi se reklo, te pesmi so fantazije na narodne motive. Razloček je le ta, da niso glasbenikovi fantaziji stavljene nobene meje, pesnik pa se je moral držati tej, ki jih dala življenje.

Aškerč nam je v svojih „Junakih“ podal malo galerijo umetniško izklesanih kipov. Verzi njegovi so jekleni, kakor bi bili kovani od srebra, in diktacija je plemenita. Med globoke srčne tone, ki jih ubira Aškerč, zadane časih glasovi preproste ljubezljive komike. Plastika posamičnih pesmi je čudovita, vse pa nadkriljuje velikost idej, ki jih opeva Aškerč z žarko vnemo ves prevzet demonizma, silne misli nacijonalizma in svobode.

LISTEK.

A. Aškerč: Junaki.

Ni ga slovenskega pesnika in pisatelja, čigar literarna fizijognomija bi bila tako jasno in določno črtana kakor Aškerčeva. Markantna osebnost je Aškerč, kakor jih je malo v naši književnosti, krepka pesniška individualnost, v kateri se močan temperament in iskrena čuvstvenost spajata s širokim obzorjem in harmonično celoto.

Ko je stopil Aškerč v javnost, ni bil več mladenci. Njegovo naziranje je bilo že utrjeno, imel je že svoj individualni značaj in se ni več izpremenil. Dasi je neprestano napredoval in se izpopolnjeval, je v bistvu ostal vendarle isti, pesnik velikih idej, oznanjevalec naprednih misli, apostol lepot, humanitete in svobode.

„La grande douleur pour un peuple vif et sensibilis c'est le contraste des espérances et des résultats“

je pisal bijograf Richelieujev in mali slovenski narod občuti to bolest bolj kakor vsak drugi, ker je kontrast med njegovimi upanji, željami in prizadevanji ter med uspehi, ki jih dosega, res velikanski. Aškerč čuti živo to bolest in se obrača njegov pogled tako pogostoma in tako na velike ljudi in na mogočne značaje, na nositelje in krovoboritelje vzvišenih misli, sploh na ljudi in ideje, ki so mogočno vplivali na svoj čas. Naravno je, da jih ne more dobiti drugje, kakor na pokopališču preteklosti, imenovanem zgodovina, kjer cvete na grobovih slovenske sreče modra cvetka — upanja v boljšo prihodnost.

„Trubar“, „Mučeniki“ in „Junaki“ so trije spomeniki, ki jih je Aškerč postavil herojem nacionalne misli in duševne svobode v Slovenijah, naj so ti heroji že zgodovinske osebnosti ali otroci ljudske fantazije. Dasi nimajo ta dela nič drugrega skupno, kakor da jim je snov vzeta iz narodnega življenja, vendar so po svojem značaju in po svojih idejah v najtesnejši zvezi med seboj, in stvar-

Ljubljani še desetkrat bolj. Mi od oblastev, ki vladajo med in nad nami, ne zahtevamo samo slovenščine, ampak pravilne slovenščine, s tako pa v koš! Radi bi poznali tistega kmetskega fanta, ki bo razumel to Simovo spakedranost, ko je ne razume niti človek, ki je kaj več hodil v šolo. Sicer pa dyomimo, da bi g. Sima sam razumel, kaj vse je razglašeno v imenovanem razglasu!

S celjsko slovensko gimnazijo ni v zadnjem času prav nič zadovoljen „Slovenec“. Pravi, da število učencev na tem zavodu pada in da gimnazija ne uživa tistega ugleda, kar bi ga morala imeti. Vse to, kar trdi „Slovenec“, oziroma njegov znani celjski informator, ne odgovarja resnici. Število učencev na tem zavodu je prav tisto, kakor je bilo lani, odpadla je edino paralelka v prvem razredu. Da je pa mariborska gimnazija bolj obiskana, kakor celjski takozvani „samostojni slovensko-nemški štirje gimnaziji razredi“, je pač nekaj naravnega, ako se uvažuje, da vsakdo raje obiskuje popolno gimnazijo, kakor pa zavod, s katerega je treba po dovršenem četrtem razredu prestopati na drugi, tuji zavod. To je jasno! Ako se hoče temu zlu odporočiti, se naj dela na to, da se slovenska gimnazija v Celju čim najprej popolni v popolno gimnazijo! Ako je „Slovenčev“ informator tako vnet za uspešni razvoj slovenske celjske gimnazije, naj zastavi pero in prične marljivo delati, da se končno že vendar enkrat uresniči ta stari postulat štajerskih Slovencev. Kar se ugleda celjskega zavoda tiče, se s „Slovenčem“ ne bomo prepričali. Ako misli njegov informator, da se pospešuje ugled zavoda, ako se ta zavod po nepotrebem in po krivici blati in omalovažuje v javnosti, je to stvar okusa. Sicer pa vemo dobro, zakaj je v novejšem času „Slovenec“ tako nezadovoljen s celjsko gimnazijo. Ker delujejo na tem zavodu profesorji, ki so možje s stalnim političnim prepičanjem, ki se ne dado komandirati od takega človeka, kakor je „Slovenčev“ informator!

Vprašanje na „Družbo sv.

Mohorja“ v Celovcu. Po leti 1902. je znani slovenski pisatelj postal „Družbi sv. Mohorja“ obširen spis „Popotnikove povedi“. Ta spis je bil oficijalno sprejet v seji meseca junija 1903. in se je pisatelju poslalo na račun honorarja 400 kron. Pravilno bi moral iziti ta spis že letos, a ni in kakor je razvidno iz knjižnega programa, ki je natisnjem v letosnjem Koledarju družbenem, ga tudi prihodje leto ne misli izdati družba. Začudenje pisateljevo je veliko, zakaj se njegov spis, ki bi obsegal cele „Večernice“, odriva od leta do leta, da trohni v arhivu, dočim se priobčujejo spisi, ki so bili sprejeti za njim. Pisatelj je družbi že večkrat pisal, kaj je z njegovim rokopisom, a ni nikdar dobil nobenega odgovora. Vprašamo zdaj „Družbo sv. Mohorja“, zakaj ne da na svetlože pred štirimi leti ji doposlanega spisa „Popotnikove povedi“ in zakaj pusti trpeti pisatelja moralno in materialno škodo. Zahtevamo, da spremeni „Družba“ knjižni program za prihodnje leto v toliko, da prineso „Slovenske Večernice“ namesto naznanih „daljših in krajših povedi“ spis „Popotnikove povedi“. Upamo, da se „Družba“ ne more izgovarjati, da je zdaj že prepozno za izprenembo, ker knjige za prihodnje leto gotovo še niso v tisku. Krivica, storjena pisatelju „Popotnikovi povedi“, se mora popraviti takoj.

Afera dr. Robide. Po Ljubljani se razširjajo vabila na ljudski shod, ki ga prirede skupno nekateri klerikali in socijalni demokratje v zvezi z osebnimi prijatelji dr. Robide v nedeljo popoldne v hotelu „Union“. V tem vabilu je rečeno: „Kranjski deželni odbor je vpokojil vodjo deželne blaznice na Studencu dr. viteza Bleiweisa; prepovedal je ordinariju drju. Divjaku izvrševanje privatne prakse, odpustil pa je hi-poma ordinariju drja. Robido. To

neenako ravnanje z zdravniškim obojem na zavodu take važnosti, kakršne je umobolnica, mora tembolj osupniti prebivalstvo, ker je splošno znano, da se je ravno dr. Robida mnogo trudil za reforme in za odstranitev nedostatkov in nerodnosti na Studencu ter dela sumarična justica deželnega odbora vtisk, da se je hotel enostavno iznebiti zdravnika, ki mu je postal neprijeten v javnosti. Odpust drja. Robide ima na sebi znamenje maščevanja in kabinetne justice ter vznemirja vse kroge, ker še bolj obuja sum, da so deželni uradniki in uslužbenci na Kranjskem res brezpravni in da vladajo pri raznih deželnih zavodih javnosti pokrivane, a vendar kričeče razmere.“ — Temu nasproti moramo konstatirati, da je to, kar se trdi v tem vabilu, do cela neresnično in ne more imeti drugega namena, kakor ta, spraviti javnost v zmoto. In konstatirati moramo tudi, da se nizgodila dr. Robidi niti najmanjša krivica.

Velika nesramnost. Porocali smo in to na tako diskreten način o ponočni zabavi, ki sta si jo privoščila dva zdravnika. Ko bi bila ta dva liberalca, smo lahko prepričani, da bi jih bil „Slovenec“ imenoval s polnim imenom „Naš List“ pa bi jih kar s kolom pobil. Mi smo bili dobro srčnejši in smo imeni zamolčali. „Slovenec“ je imel veliko nesramnost, da nas je radi te novice napadel. Psuje nas in pravi, da smo žalili ves zdravniški stan. V čem tiči to žaljenje, res ne moremo uganiti. Če se dva posamečna člana kakega stanu nespodobno obnašata in se to zabeleži, vendar še ni žaljenje. „Slovenec“ je še toliko drzen, da vso stvar sploh tajici, češ, da je neresnična. Ker smo vsak tretnotek pripravljeni, nastopiti dokaz resnice, prosimo prizadeti osebi, naj nas tožita.

Iz politične službe. Namestniški koncipist v Sežani d. r. Henrik Deutschmann je imenovan za okrajnega komisarja.

Reperoire slovenskega gledališča. Iz gledališke pisarne: V petek prvič K. Stobitzerjeva veleniola „Na višavah“, ki jo režira g. nadrežiser Taborský ter imata v njej glavni veliki vlogi gospa Taborská in g. Taborský. — V nedeljo pop. ljudska in mladinska predstava: igra se po večletih zopet prvič pravljica drama „Snegulčica in škratje“, zvečer je opera „Ruslan in Ljudmila“, ki je že dvakrat popolnoma napolnila gledališče.

Slovensko gledališče je imelo včeraj reprizo Ruslana in Ljudmile, velike čarobne opere slavoega ruskega komponista Glince. Kot navadno, tako je bila tudi včerajšnja repriza boljša od premijere, kajti prehod je pevce zapustil, »adnjič pomakljivi zbor se je zbojšal, in tudi nekateri tehnični nedostatki so se popravili. Tako smo se radovali ženjalne glasbe in obzalovali, da je slovensko gledališče tako majhno in da nima več denarnih sredstev, da bi nam predstavilo opero v tako velikem stilu, kakršnega pravzaprav opera zahteva, kajti le potem bi je lahko imenoval res veliko opero. Tudi včeraj je naslovno vlogo Ruslana izborna pel g. Ouředník; gospa Skalova kot Ljudmila je bila boljša od privratak, kajti nje glas se je zopet sestih, če tudi še nima nadavne neprisiljene višine. V igri pa je bila prav tako dobra kot prvič. Tudi vsi ostali solisti so svoja mesta prav dobro izpolnili in nekateri bi še bolj prišli do veljave, da bi orkester razumel zlato pravilo, da niso niti oni niti solisti prva stvar, temveč da drug drugega le izpopoluje. Ker so vijoline in orkester preslabo zastavljene, zato so trobente in pozavne veliko premočne. In tu je skrb kapelnika, da ne pusti trobentačem popolne prostoti, temveč jih mora prilagoditi vsem ostalim instrumentom in pevcom. Prav tako ni dolžnost kapelnika samo, da nauči zbor not, temveč mora paziti na to, da se zbor vzivi v svoj ulogu. Končno naj bode še omenjeno, da je bilo gledališče razprodano. P. K.

Koncert „Glasbene Matice“ v pondeljek, 12. novembra 1906. v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“ zvečer ob polu 8. uri. Sodelujejo: slavni češki „Sevčíkov v kuartet“: gg. Bohuslav Lhotský (1. violina), Karel Procházka (2. violina), Karel Moravec (viola), Bedrich Vaška (violončelo), dalje g. Josip Procházka, skladatelj in učitelj „Glasbene Matice“ (klavir), in pevski zbor „Glasbene Matice“ pod vodstvom koncertnega vodje gospoda M. Hubada. Vzposej:

1. W. A. Mozart: Komorni kvartet, B-dur. I. Allegro vivace assai. II. Menuetto — Moderato. III. Adagio. IV. Allegro assai. 2. A. Bazzini: Ples palčkov, za gosli s spremeljanjem klavirja. 3. a) C. Saint-Saens: Le Cygne; b) D. Popper: Španski ples; za violončelo s spremeljanjem klavirja. 4. a) St. St. Mokranjac: Ko zor, srbsko-makedonski mešan zbor. b) Josip Procházka: Ljubezen, mešan zbor. Pojo pevski zbor „Glasbene Matice“. 5. A. Dvořák: Komorni kvartet, F-dur, op. 96. I. Allegro ma non troppo. II. Lento. III. Molto vivace. IV. Viaace ma non troppo. Začetek točno ob pol osmi uri zvečer. — Cene prostorom: Sedeži po 4, 3 in 2 K, stojšča po 1 K 20 h, za dijake po 40 h, se dobivajo v trafiki gospod Šešarkove v Šelenburgovih ulicah in na večer koncerta od 7. ure naprej pri blagajni.

Iz „Zveze jugoslovenskih književnikov in časnikarjev“. Osrednji odbor „Zveze jugoslov. književnikov in časnikarjev“ v Sofiji je imel dve seji, na katerih je razpravljal o organizaciji „Zvezze“ in pretresoval razna vprašanja, ki spadajo v področje osrednjega odbora. Na tej seji je med drugim sklenilo: 1. da se formalno objavijo rezolucije, sklenjene na kongresu v Sofiji, glede predstav bolgarskih, srbskih, hrvatskih in slovenskih umotvorov na jugoslovenskih gledališčih in glede honorarjev, ki naj bi se dajali dočasnim pisateljem; 2. da se izvole odsek, ki naj sestavi poslovnik za osrednji odbor in za zborovanje konгрesa in 3. da se pozovejo v „Zvezze“ zdržujoča društva (razen srbskega), naj prevzemo iniciativu, da se v Sofiji, Zagrebu in Ljubljani čim najprej osnujejo jugoslovanske čitalnice.

Potreba laščine za slovensko trgovstvo. Prejeli smo sledeči poziv: Kdor pojmuje trgovino in njenje izvršujoče organe, ta bo rad pritrdir, da je trgovstvo največjega pomena za razvoj ali pogibelj kakega naroda. Zato pa je tudi slehernega pristaša trgovskega stanu sveta in največja dolžnost, da se v polni meri zavzem za razvoj trgovstva, da mu je ta misel afa in omega vsega delovanja. Ekspanzivnost naroda obstoji v tem, da prosvita trgovina na domačih tleh, da si pa tudi osvaja tuto ozemlje. Obojno pa pospešuje izklučno le temeljita zavednost in obširna naobrazba. Slovenci bomo kot takši še tedaj uvaževani, ko bomo z neupogljivo silo prodirali dalje in dalje — iz domačih tal v tuje ozemlje — podjarmljati si moramo sosedje potom trgovine. Sleheremu je znano, da človek toliko mora velja, kolikor jezikov zna. V Gorici se vrši proces poslovenjenja s tako hitrostjo, da ni večdaleč čas, ko bo laški živelj ondi životaril slabše živiljenje nego v Ljubljani naši Nemci. Toda gorški boritelji-trgovci potrebujejo v doseglo svojega smotra pomoči. Na „Merkurju“ se zanašajo, da jih bo podprt z ljudmi, ki se bodo uvrstili v bojno falango ter izpodrinili oholega Laha tam, kjer bi po vsem naravnem pravu morala zveneti izključno slovenska govorica. V slovenskem trgovskem društvu „Merkur“ se je ustanovil italijanski kurz. Ako „Merkurjevi“ člani spoznajo pomen slovenske trgovine, potem ekspanzijo naroda, pomen znanja, posebno znanja tujih jezikov, potem se bodo gotovo udeleževali tega kurza. Pouk se je ravnonosno prav tako uvaževani, da je več krovne skupnosti, da je vse zavedne rodoljubne na omenjeni izlet, ter jih prosimo, da se udeleže v obilnem štetvu in katerim mogoče, v narodnih nošah. Z Jesenicem se peljejo udeležniki z vlagom ob polu 3. uri popoldne.

Voz je zmeček prsi 40-letnemu Antonu Komelju iz Št. Petra, ko se mu je hotel izogniti, a ga je voz pritisnil ob zid. Težko ranjen leži Komelj zdaj v bolnici.

Bojeviti dragonci. V Maričnu je v nedeljo zvečer nastal boj, ki ga je provzročil znan pretepač Franc Holzknecht. Izviral je v gledališču dragonec, ki pa sprva niso bili nič kaj voljni se pretepati, zato so odšli s pozorišča. Ker so pa civilisti metali za njimi kamene, so se vrnili in Holzknechta vsega obsekali s sabljami po nogah, da je ves krov oblezal. Nato so dragonci z golimi sabljami udriči na civilisti in bili bi jih poštreno naklestili, da niso zbežali pred njimi. Ker je med tem gledališčar, kjer so prej pili, zaprl gledališčo, razbili so bojažljeni vojaki 12 šip. Tudi sta morala mož in žena, ki sta prišla mimo njih po cesti, teči, sicer bi bila čeljava vojaško razjarjenost.

Z britvijo se je obrezal roko 30letni Pavel Vabič v Mariboru iz jeze, da domači prepričajo, da je zvečer se je v tem vzor-samostanu se torej ne silil otrok samo, da se uče italijanski in se jin ubija v glavo sovrašči do njihovega materinega jezika, ampak se jih tudi moralno uničuje. Opozarjam starše, naj ne pošiljajo otrok v to krščansko mučilnico, ki, če ni slabša, pa vsaj nič boljša od drugih enake baže. Kaj vedo take babnice, kaj se pravi otroška vzgoja!

Še nekaj besedi. Piše nam naš opatijski dopisnik: Stokrat se je že video, kako bi bilo potrebno za Opatijsko, da se že enkrat napravi primerno pristanišče, v katerem bi mogle ladje iskati zavetje v slučaju grdega vremena na morju. Druga pa je, da v Opatijski priprave na leto 8—9 tisoč parnikov; prostor za pristajanje imajo samo mali parniki, večji pa morajo vedno ostati najmanj 60 metrov od kraja ter ljudi izkrcati z barkami. Koliko težko je pri tem, bo vedel vsak, kdor je to le enkrat poskusil. Opomniti se pa tudi mora, da v bivšem opatijskem pristanišču ni bilo prostora več nego za dva parnika, drugi pa, kakor se je vsak dan videjo, (včasih pride obenem pet do šest parnikov) so morali čakanati zunaj. Vlada vse to vidi in ve, ali do sedaj še ni storila nobenega pametnega koraka, da bi se tem stvarjem prislo na kraj. Škoda je seveda denarja za prepotrebe stvari. Vlada je dosegla potrošila že ogromne vsote na krpanju opatijskega pomola, tako da bi s temi svotami lahko sezidal z dva pomola. Vihar, katerega so prinesli seboj Vsi svetniki, je pa storil tem krparijam konec in porušil pomol tako, da se sploh niti bližu ne more. Kakšne neugodnosti je pa storil ta vihar s porušenjem pomola v Opatijski, more si vsak sam predstavlja. Opatijski, biser Liburnije, katera dela s svojim zdravim podnebjem in lepimi kopališči le čast Avstriji, je brez pomola. In zakaj? Zato ker je ta prekrasni kraj v Avstriji. Da bi se mogla kakšna druga država ponosati s takim krajem, čuvala in negovala bi ga kakor v glavi. A pri nas? Pri nas se le gleda, da vsak plača točno svoje davke, a za drugo se ne skrbi. Samo da je na Dunaju polno lepih palač in pa muzejev, pa je vse dobro, a ti plačaj, da si ves črn. Tako je tudi z Opatijsko. Opatijski plača na sto in stotisoč letnega davka, a nimata od tega niti toliko, koliko je za nohtom črneg. Seveda so tega mnogo kriji tudi naši poslanci, kateri se pa raje družijo z bratom zloglasnega dr. Krištofom, dr. Šusteršičem, kakor pa da bi gledali na potrebe naroda v svojem volilnem okraju. Kdaj bo vlada začela resno misliti na novi pomol, se še ne ve, ali toliko se ve, da Opatijski brez poštenega pristanišča ne more

dr. Josip Faganelj, odvetniški kandidat; Albin Jeretič, trgovec; Josip Kerševani, trgovec; F. R. Lavrič, oficijal južne železnice; dr. Josip Levpušček, odvetniški kandidat; Rudolf Levpušček uradnik Trgovskobrtne zadruge; dr. Karel Podgornik, odvetniški kandidat. Namestniki: Josip Komac, c. kr. vadniški učitelj; Josip Musič, uradnik pri Monte di Pietà; Dragotin Gilčvert, veleposetenik in pisarniški vodja. Preglednika računov: Andrej Kopac, blagajnik Goriške ljske posojilnice in Fran Ferfil, ravnatelj plinarne.

Prijazen civilist. V nedeljo so se sprli in stepli v Gorici 3 vojaki z nekim civilistom. Civilist je bil pobit. Ko je prišla vojaška straža, je odpeljala v vojašnico dva pretepača. Ko je med pretepom slišal drug civilist vpitje, je skočil na bližnjo streho, odkoder je začel na vojaško stražo metati opeko. Ranil je tri vojake, enega na očesu, drugega na komolec in enega na hrbitu.

Iz gugalice je padel v Gorici 29letni pek Daniel Gajer in si pri tem zlomil nogo tako, da je loše koža drži skupaj.

Nevarno ranjen. Štefan Doljak iz Grgarja na Goriškem je blizu Solkana Valentina Valantija trikrat sunil z nožem in ga jako nevarno ranil.

Samomor vojaka. V nedeljo zvečer se je ustrelil v Gorici vojak Mauroer 47. pešpolka. Vzrok samomora ni znan.

Tudi krščansko postopanje. Iz Opatije se nam piše: V Voloski je razen drugih šol tudi šola takozvanih „koludric“ (nun). Kakor so povsod po vsem širokem svetu te babnice brez srca, tako so tudi tukaj. Dne 5. t. m. je bila v šoli deklica M. M. nekoliko boljše volje in je najbrž po dekliški navadi nekoliko preveč govorila. Posledice tega so pa bile, da jo je babnica, ki se drugače jako sveto drži in deco po učava, zaprla v vlažno klet. Deklica je bila pred tem zaporom zdrava, a ko je prišla zopet po milosti „usmiljene sestrice“ na prostoto, je bila na vratu vsa zatečena. To vse je storila usmiljenka seveda iz same krščanske ljubezni. V tem vzor-samostanu se torej ne sili otrok samo, da se uče italijanski in se jin ubija v glavo sovrašči do njihovega materinega jezika, ampak se jih tudi moralno uničuje. Opozarjam starše, naj ne pošiljajo otrok v to krščansko mučilnico, ki, če ni slabša, pa vsaj nič boljša od drugih enake baže. Kaj vedo take babnice, kaj se pravi otroška vzgoja!

Trgovski in obrtni shod priredil v nedeljo ob 5. uri popoldne v Nabrežini v prostorih gosp. Nemca „Trgovsko in obrtno društvo“ iz Gorice.

Farška arrogantost. Dne 2. novembra je bil na Općinah pri Trstu pogreb ondotnega železniškega usluženca Antona Bizjana iz Dobrove pri Ljubljani, katerega je povezal vlak ponoči 31. pr. m. Njegovi starši in sorodniki so bili obveščeni, da bo pogreb rajnika točno ob 5. uri popoldne. Prišli so iz Dobrove pri Ljubljani ob grdem vremenu že zjutraj na Općine ter vsi žalostni in potri pričakovali pogreba, da bi pri tem izkazali pokojniku zadnjo čast. Pogreb pa se je vršil na gospoda nuncia komando že ob 4. uri, tako, da so svojci zamudili pogreb. To jih je še bolj užalostilo in povečalo brdkosti. Na vprašanje, čemu se je vršil pogreb predčasno, je zarohnel posvečenev prav sirov in brez sočutja na uboge, žalostne in potre potnike: „Kaj mar mislite, da sem vaš hlapac, ter da sem tukaj na vašo razpolago!“ Ko so Bizjanovi sorodniki prepričali nunca, da je on sam določil uro pogreba, tedaj se je začel poštenjak opravičevati. Vprašamo sedaj: ali je dostojo tako vedenje ob takoj žalostnem položaju izobraženih oseb, kakor se sploh bahajo ti posvečenci? Potem pa še zahtevajo povisanje plača, za točko visoko izabrazbo, katere so se nalezli v lemenatu:

Ogenj. V Trstu je v skladnišči firme Weiss zgorelo 40 bal blaga. Škode je 2000 K.

Zastrupiti se je hotel 55-letni mizir Anton Aber iz Dekanov v Trstu v zloglasni hiši, a so mu še v pravem času iztrgali steklenico s karbovovo kislino.

Velika tatvina. Pri Sv. Križu pri Trstu so Kristijanu Košutu ukradli neznani tatuvi 6000 K v bankovcih in 2 hranih knjižic. Košuta je bil doma, ko so ga tatuvi obirali, a je za tatvino zvedel, ko je bilo že prepozno.

Omožiti se je hotela dekla Marija Čopič iz Bovca, zato je kradla svojemu gospodarju v Trstu perilo in druge za gospodinjstvo potrebne reči in jih nosila k ljubčku. Policia je pa izvohala to, "zadevo" in artovala tatinško žensko.

Tri prste je zmečkal tovoren voz v Trstu 28letnemu delavcu Ivanu Salku. Moral je v bolnico.

Nečuveno drzen roparski napad. Ko je predsnočnim v Trstu 22letni bančni uradnik Egon Helmacher prišel ob 2. zjutrat domov in zaklenil vežna vrata za seboj, napadla sta ga dva roparja, ki sta ga toliko časa tolkla, da je padel v nezavest. Ko se je predmal, manjkalo mu je 80 K denarja. O roparjih seveda ni sledu.

16letna deklica je zblaznila včeraj v Trstu. Priprljala je iz Storij mleko v mesto, kar nakrat je pa začela letati po ulicah, da se je izgubila. Ko so jo našli, oddali so jo v blaznicu.

Požar. V tovarni vočila za parkete v Trstu je nastal včeraj požar, ki je povzročil 20.000 K škode, preden so ga pogasili. Ogenj je nastal na ta način, da se je 19letni Ani Leiter prevrnil vrč raztopljenega v vrelega voska, že pomešal nega s terpentinom. Ogenj je švignil kviku in objel delavko, a tudi na pomoč ji prihitela Vaska Rutarja. K sreči je prihitel lastnik bližnjega gostilnice "Sport" in resil oba iz ogaja, v katerem bi bila sicer zgorela. Leiter je hudo ozganja po vsem telesu, Rutar ima pa sežgan ves obraz.

Izmišljen roparski napad. Napoleon Bergamasco iz Vidma v Italiji je na policiji v Trstu pripovedoval, da so ga neznani napadli in ga oropali 20 K. Poizvedbe pa so dognale, da si je Lah izmisli napad. To je pozneje sam priznal, obenem pa povedal, da je doma svojo ljubico težko telesno poškodoval in bil zaradi tega obsojen, da pa je zbežal, namesto da bi nastopal kazen. Ljubezničega ljubimca je tržaška polica spravila na varno in mu obljužila, da ga izroči italijanski oblasti.

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov "Sava" na Dunaju priredi 9. t. m. v prostorih "Zum Magistrat", I. Lichtenfelstrasse 2, svoj II. redni občni zbor s sledenjem sporedom: 1. Čitanje zapisnika, 2. poročilo odborov, 3. poročilo legit. odseka, 4. sprejemanje novih članov, 5. slučajnosti. Začetek o polu 8. uri zvečer. Svobodomiselni slovenski gostje dobrodošli!

Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju 19. občni zbor bude dne 14. novembra v dvorani "Slovenske Besede" na Dunaju, I., Drachengasse 3, I. nadstropje. Začetek ob šestih zvečer.

Hud Amerikanec. Janko Štulec iz Drežnika na Hrvatskem je prišel iz Amerike v staro domovino. Na postaji v Zagrebu se ga je pa mož nalezil in ko je vstopil v

vagon, potegnil je samokres in začel streljati okrog sebe. En strel je zadel kmetsko Ivanu Šič v prsi. Stulca so aretovali, žensko pa prepeljali v bolnico.

Strela je ubila dva človeka v Konavalu pri Dubrovniku. Udarila je v cerkev, pod katero zvonikom sta vdrila 50letni Marko Andjelenič in 20letna Anka Troganjčič.

S krizem je udaril sodnika po glavi. V Kotoru na Hrvatskem je neki Petrovič udaril sodnika Bjeladinoviča s krizem po glavi. Bil je zato obsojen na 8 mesecev ječe. Petrovič pravi, da mu sodnik ni ničesar storil, da bi bil jezen nanj, da pa se mu je kritični trenutek pred očmi stenmilo.

Hudobna služkinja. Služkinja Alojzija Brezina v Oseku je 7letni Franc Lavda nekaj nagajal. Brezina je pa zato polila otroka s kropom, da je ves opečen. Zagovarjala se bo pred sodiščem.

Humorist in trebuho-govorec Rene Carode priredi nočjo ob 8. uri zabavni večer v restavraciji Friedl, v Gradišču. — Jutri ob štirih popoldne je predstava za šolsko mladino v areni "Narodnega doma". Večer ob 8. uri je istotam redna njegova predstava. Več je videti v inseratih.

Napad. Operni pevec Ranek je bil danes aretovan, ker je na cesti zavratno napadel nekega odbornika Dramatičnega društva, zaradi stvarne kritike, ki jo je dotični gospod izrekel v odborovi seji "Dram. društva".

Američansko. Včeraj je prišel v neko trgovino neki delavec kupovat suknjič. Ko si ga je izbral, ga je oblekel in položil zaanj na mizo prstan. Trgovec se je začel izgovarjati, da ne more dati suknjič za prstan, a kupec je začel nad njim rentačiti, da ima denar in mu ga bode že dal, sedaj pa naj se zadovolji s prstanom. Ker je bil trgovec sam, kupec pa je postajal vedno bolj rdeč, ga je moral rad ali nerad pustiti iz prodajalnice s suknjičem. "Novi" mož se je šel potem postavil v neko goštinstvo. Ker pa trgovec samo ob sebi umevno ni bil zadovoljen s to kupčijo, je obvestil o tem policijo in tako sedi danes kupec s svojim prstanom pod ključem, trgovec pa ima suknjič na razpolago, ki ga je dobiti le za denar, ne pa za prstan. — Brez klobuka je prišla včeraj domov neka dama vzliz temu, da ga je bila kupila v trgovini. Ko ga je nesla v papirju zavitega domov, se ji je med potom vrečica raztrgala, iz katere je klobuk zdrsnil. Ko je prišla domov je bilo razočaranje. Neka za njio idoča gospodična je sicer videla klobuk pasti na tla, ni pa vedela čigav da je. Mislec, da je padel raz hišno okno, je šla potem v hišo poprašat v dotičnem stanovanju stanujočo stranko, katera seveda ni hotela priznati klobuka za svojega. Stvar se je pozneje natančno pojasnila, in ko je dama dobila klobuk nazaj, je bilo potem dovolj smeha.

Utopljenko so našli danes dopoldne v Ljubljani za "Marijinimi toplicami", namreč l. 1891. v Ljubljani rojeno, v Predosije pristojoči stuzkinjo Teresijo Galeotto, o kateri smo že poročali, da se ji je zmesalo in jo že od dne 2. t. m. pogrešajo. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

V škafu je utonila včeraj na Glincah 18mesečna Marija Koširjeva. Ko jo je mati za par trenotkov v kuhinji pustila samo, je otroče prišlo do z vodo napoljenega škafa in se prekučilo vanj. Ko je mati prisla nazaj, je bilo že mrтvo.

Z voza je padel včeraj posetnik Jožef Rak od Sv. Primoža pri Krškem in se na nogi tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Delavško gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 112 Slovencev in 21 Hrvatov. Iz Heba je prišlo 60 Hrvatov, iz Beljaka pa 20 Črnogorcev.

Zaklalo se je živine v mestni klavniči od 21. do včetega 28. oktobra 1906: 84 volov, 7 krv, 5 bikov, 185 prasičev, 121 telet, 48 koštrunov in kozlov in 5 kozličev; zaklano živine se je upeljalo: 1 vol, 2 krv, 15 prasičev, 22 telet, 1 koštrun in 402 kg mesa.

Ljubljanska društvena godba priredi danes zvečer v salonu restavracije pri "Levu" (Marije Teresije cesta) društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin. — Jutri zvečer se vrši koncert v hotelu "Lloyd".

Ljubljanski sekstet na lok koncertuje danes zvečer ob 9. uri v "Narodni kavarni". Vstopnina prosta.

Jugoslovanske vesti. Stoletnica bolgarske književnosti. Bolgarsko književni društvo se pripravlja, kakor čitamo v sofiskem "Dnevniku", da dostojo proslavi stoletnico bolgarske književnosti. 8. decembra.

1. poteče namreč 100 let, od kar je izšla prva bolgarska knjiga "Sofronijeto" (kirjakodromion). Ta knjiga je bila tiskana v Bukarešti. Književniško društvo priredi 8. decembra slovstveno delo prof. Todorova-Balana, "Bolgarska književnost v teku 100 let".

Najnovejše novice. Adjuti za praktikante pri finančni upravi. Finančni minister je odredil, da se nakaže vsem praktikantom pri finančni upravi po enoletnem zadovoljivem službovanju adjutum.

Draginji mesec v Avstriji se ne odpomore. Včeraj je bila pri poljedelskem ministru grof Auerbergu deputacija dunajskih mesarjev, ki so ga prosili, naj se ali otvorijo meje proti Rumuniji in Srbiji, ali pa se naj dovoli uvoz živine iz Amerike. V Ameriki je že pripravljena ladja, ki prepelje takoj v Evropo 285 putnih volov za Dunaj, da se bodo cene znatno znižale. Minister je odgovoril: „Na to še misliti n. Niti se odpro meje, niti se dovoli prekomorsko meso v Avstrijo. Sicer pa vedite, da niste na kakem zborovanju!“ S temi besedami je minister deputaci obrnil hrbet.

Denarnega pismo nəšo je napadel v Berolinu brezposelnih mizar Gärtner, ga nevarno ranil ter mu odvzel 1600 mark. Roparja so na begu ujeli. Rop je izvršil na ta način, da si je dal po nakaznicu dospolati 40 vinarjev, a ko mu je pismeno nakaznico prinesel, ga je polnil na tla in oropal.

Bombo je položil v Simplon-skem predoru delavec Waridel. Bombo je čuvaj našel pred prihodom vlaka.

Bivši češki minister Rezek je odložil deželnozborski mandat na Českem.

Hvaležni samec. Stari samci so navadno sitni ljudje, ki sovražijo ves svet, posebno pa ženske. Častna izjema je oni bogati Anglež, ki je napravil sledoč oporočno: "Podpisani izjavljami, da zapuščam celo svoje premoženje, premično in nepremično, osmim damam, ki sem jim v svoji brezmejni neumnosti ponudil zakon, ki pa so me vse na kratko odbile, kar je dokaz, da so bile brezmejno pametne. Ko sem jih prosil za njih osem, pravzaprav šestnajst rok, sem bil tele prve vrste. Ko me je odbila prva, bi ne bil smel izzivati še nadaljnji sedem. Teh osem moralnih zaužnic po vrsti je dokaz moje brezmejne zatelebanosti. Rad priznavam, da sem kot samec doživel žalostne trenotke. Po gostilnah se prizivljati je prava pokora. Baš ko sem hoteliti na kako večerno zavabila, se mi je utrgal gumb na hlačah. V takih trenotkih sem sanjal o zakonski sreči. Toda na nebu samskega življenja kmalu znova zasije solnce. Ako premislim vse ugodnosti moram priznati, da sem imel svinsjino srečo, ko sem imel pri osmih ženskah smolo. Hvala jim in za plačilo si naj razdele moj plen. Sedaj ima vsaka toliko dote, da se lahko omoti."

Šolski vrtovi na strehah. V velikih mestih je zemljišče tako dragoo, da si ne more vsaka šola omisliti prepotrebne vrte, kjer bi se mladina gibala med odmorom. Zato se je začelo misliti, kako bi se vrtovi napravili na strehi. Prvi poskus so izvedli pri višji delniški šoli v Charlotenburgu, ki je dobila novo triadno poslopje, na ravni strehi pa botanični vrt s sprehašljimi. Vrt ima dovolj zraka in solnca, česar bi ne mogel imeti, aki bi bil na dvočku. Ima pa tak vrt še drug namen. V višini vrta je risalnica, tako da lahko gojenke gledajo skozi široka okna predmete, ki jih rišejo.

Književnost.

Crnogorka je naslov novemu originalnemu salonskemu plesu, ki ga je sestavil g. Ivan Umek, diplomični profesor plesa v Trstu. Godbo za ples je zložil renomirani skladatelj H. O. Vogrič. Kompozicija teorijo tega plesa se dobiva pri g. Josipu Umeku v Trstu, Via Cecilia 4.

Telefonska in určitavna poročila.

Dunaj 7. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je bila končana razprava o nujnosti Gessmannovega predloga, da se volilna reforma takoj vzame v razpravo. Med najburnejšimi prizori je bila ob 1/4 sprijeta nujnost z 227 proti 46 glasom. Mnogo posl. se je absentiralo. Vladni možje so hiteli čestitati ministrskemu predsedniku Becku. V debati je najprej ob splošni po-

zornosti cele zbornice govoril dr. Tavčar poldruge uro. Govoril je potem še na kratko Schöpfer, na kar so prišli na vrsto takozvani stvarni popravki. Sternberg je novič napadel praske "Narodne Liste", dolžeč jih, da so podkupljeni. Steinov predlog na glasovanje po imenih je bil odklonjen. Poslanec Schönerer je vpil: "Vsi ste podkupljeni, ki glasujete z vlado, vse ste prodati. Proti Gessmannovemu predlogu so glasovali nemški in češki telepovestniki, češki radikalci, slovenski liberalci in Vseňenci. Češki agrarci so glasovali za nujnost. Malorusi so se absentirali. Po glasovanju se je seja pretregala.

Dunaj 7. novembra. Deželni predsednik v Šleziji postane namestnik na Moravskem; vladni svetnik Kellerdorf pa dej. predsednik v Šleziji.

Dunaj 7. novembra. Z ozirom na časniške vesti, da pojde cesar v petek v Pešto, se uradno razglaša, da je potovanje v Pešto pač nameravano, kdaj pa pojde cesar, še ni določeno.

Pariz 7. novembra. Položaj v Maroku je postal skrajno kritičen, Evropci so v največji nevarnosti.

Gospodarstvo.

Kmetovalci, gnojite z razklejeno kostno moko!

Razklejena kostna moka vsebuje povprečno 30% fosforove kislino, t. j. 30 kg fosforove kislino v 100 kg kostne moke, Tomaževa žlindra pa le 15% fosforove kislino. V razklejeni kostni moki je tedaj še enkrat toliko fosforove kislino, kakov v Tomaževi žlindri 30 kg fosforove kislino v 100 kg razklejene kostne moke stane 8 K 40 v. 15 kg imenovane kislino v isti množini Tomaževe žlindre 5 K 60 v. 1 kg fosforove kislino v razklejeni kostni moki stane potem takem 28 v. v Tomaževi žlindri pa okroglih 37 v. Fosforova kislina v Tomaževi žlindri je tedaj pri 1 kg za 9.7 v dražja nego v kostni moki.

Pol vagona (50 q) razklejene kostne moke je glede fosforove kislino enako 1860/5 v kostni moki je tedaj še enkrat toliko fosforove kislino, kakov v Tomaževi žlindri 30 kg fosforove kislino v 100 kg razklejene kostne moke stane 8 K 40 v. 15 kg imenovane kislino v isti množini Tomaževe žlindre 5 K 60 v. 1 kg fosforove kislino v razklejeni kostni moki stane potem takem 28 v. v Tomaževi žlindri pa okroglih 37 v. Fosforova kislina v Tomaževi žlindri je tedaj pri 1 kg za 9.7

Ivana Hubad roj. Pavšar, na
znamenja v svojem in v imenu svojih
otrok **Jozefa** in **Serafina** ter v imenu
vseh sorodnikov vsem prijateljem in
znanjem prenjo veste, da je njen
iskre objavljeni soprog, oziroma oče,
brat, svak itd., gospod.

Josip Hubad

c. kr. gimnazijski ravnatelj

po daljšem bolehanju v 57. svoje st
rosti ne nadoma zaspal v Gospodu, dne
4. oktobra t. l. o poludetek zvečer
na Velikem Lošnju.

Predrage predlagajo pokojnika je bil
danes ob 9. uri popoldne v Kranju.

Sv. maša zadržuščica se bo brala v
petek, dne 9. novembra ob osmih zjutraj
v župni cerkvi v Kranju.

Predrage rajnica priporočamo v
moltiev in blag spomin.

V Kranju, dne 7. novembra 1906.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za obile dokaze sočutja povodom
bolezni in smrti naše iskreno ljubljene
hčerke in sestre, gospodčine

Josipine Šeber

godenke više dekliske sole
in darovalcem prekrasnih vencev, kakor
tudi za obilno udeležbo pri pogrebu,
izrazimo tem potom vsem najlepšo
zahvalo.

Ljubljana, dne 7. novembra 1906.

Rodbina Šeber.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

3993

Mlad trgovski pomočnik

več trgovine z mešanim blagom, želi
svojo službo **takov spremeniti.**

Naslov pove upravnštvo „Slov.
Naroda“.

3995-1

Proda se lepa

4003

salonska kredenca

divan, ogledalo (Trumeaux) in 2 omari.

Izve in ogleda se v gostilni pri

Lozarju v Rožni ulici št. 15.

Ugodna prilika!

MILIN

dobro obstoječa vodna moč, s petimi tečaji s
4 črušmi, 1 belim, nadalje **zag** z dveimi gartri.
se zaradi druzinskih razmer **da v najem ali**
pod zelo ugodnimi pogoji proda. 3964

Kje, pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

3994-1

Dvoje stanovanj

je oddati s februarjem v vili Kytku
na **Dolenjski cesti**, in sicer obsega
eno lepo stanovanje: 4 sobe, predsobo,
kuhinjo, shrambo itd., drugo stanovanje
pa 2 sobi, predsobo, kuhinjo, shrambo itd.

Več se pozive na Zelenem hribu,
I nadstr. 3925-3

Pomočnik

za trgovino s papirjem in galerijo,
spremen prodajalec in stroke popolnoma
več **dobi** dobro in trajno službo pri

Anton Umeku v Brežicah.

Vstop takoj ali vsaj do 1. decembra t. l. Spreme se tudi **učenec** s
primerno šolsko naobrazbo, poštenih
staršev.

3992-1

Čudite se!
600 nakinjih predmetov
samo fl. 1.95.

Prekrasna pozlačena 36-urna pre-
ciona ura na sifro z verižico, natančno
idoča, za kar se 3 leta garantira, mo-
derna svilnata kravata za gospode, 3
najfinježi žepni robci, prstan z gospode
z imit. žlžnatum kamnom, ustnik za
snodke z jantarjam, eleg. broza za dame
(novost), krasno žepno toaletno zrcalo,
usnjata denarnica, žepni nož s priravo,
i celi čudovito lepih orientalskih ovrat-
nih biserov, par masetnih gumbov, 3
napravi gumbi, 3% double-zlate s patent-
zaklepom, prima nikl. tistnik, par bu-
tonov s simili brillantom s pristnim are-
benim kavijem, garast zelo slično, mičen
alibum s 36 slikami, najlepšimi na svetu,
i predmeti za salo v vesejje mladim in
starim, 20 dopisovalnih predmetov, in
se 520 drugih različnih v hiši nepogreš-
ljivih predmetov, skupaj z urovred, ki
je sama vredna tega denarja. **stane**
samo fl. 1.95. Razpoložila je potrebujeta
ki se denar naprej pošte razpoložil
nica 3998

S. Urbach, Krakov št. 363/A.

NB. Če bi ne ugajalo, vrnem denar,
torej riziko izključen.

Sprejemo zavarovanje človeškega živ-
ljenja po najzanesljivejših kombinacijah
potako ugodnosti pogoji, ko nobena
druga zavarovalnica zlasti je ugodno
zavarovanje na dohovje in smrt s
manjšojimi se vplačati.

Vsek dan ima po proteku petih let
pravice do dividenda.

„SLAVIJA“
- - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - -
Rez. fondi: 34,788.837.76 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 87,176.383.75 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsekoči slovensko-noredno upravo.
Vsa poslovanja del:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar piseme so v lastnej bančni hiši
v Gospodarski ulicični štev. 12.

Zavaruje poslopja in premične proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škoda cenjuje takoj in najkulanteje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občinkoristne
namene.

Tesarji

se tako sprejmo za dolgotrajno
delo proti dobrni plači pri stavniku
**Ferdo Trumlerju, Ljubljana, Cesta
na Rožnik št. 31.** 3977-2

HOTEL „UNION“

V četrtek 8. novembra in v
petek 9. novembra
• ob 8. uri zvečer •

V rotovški kleti
tercer na citre

s sodelovanjem virtuoza na citre
na lok in prednašanjem vijo-
linskih soli.

Vstopna prosta.
K mnogobrojemu obisku vabi
ravnateljstvo.

4004

Stanovanje

z 2 sobama, kabinjo in pritikinami
išče državni uradoik (brez otrok) za
tako ali s 1. decembrom t. l.

Ponudbe se prosi pod naslovom:
V. N. v Vlčji gori, poste restante.
3983-3

Ženitna ponudba.

36 letni vdovec brez otrok, žr-
vat, v službi pri trgovini, s 4000
kronami stalne plače, bi rad dopri-
soval v nameu ženitve z mlado
vdovo ali starejšo žospodijočo Slo-
venko. 3994-1

Cenjene ponudbe s fotografijo
in navedbo imetja pod šifro „Sreča“
v Zagreb, glavna pošta restante.

Diskretnost zajamčena.

4005

Najboljše in najbolj hranične

peči s trajno gorljivostjo.

Velikanska kurilna moč. Najfinježja regulacija.
Cenovnik zastonj.

Chr. Garms v Podmoklih (Bodenbach)
tvornica železnih peči.

3885-5

Tvorniško zalogu ima v Ljubljani ŠTEFAN NAGY
na Vodnikovem trgu št. 5.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7.10 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel.,
Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc,
Budejvice, Praga.

7.17 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Novo
mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

11.30 popoldne. Osebni vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel.,
Trst c. kr. drž. žel., Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka,
Trbiža, Gorice c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel.,
12.30 zvečer. Osebni vlak v smeri: Novo
mesto, Trbiž, Beljak, Franzenfeste, Celovec,
Salzburg, Inomost, Bregenc.

1.05 popoldne. Osebni vlak v smeri: Novo
mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

4.00 popoldne. Osebni vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel.,
Trst c. kr. drž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža,
Trst c. kr. drž. žel., Gorice c. kr. drž. žel.,
1.15 popoldne. Osebni vlak v smeri: Pontabilja,
Trbiža, Trsta c. kr. d. ž., Gorice c. kr. d. ž.,
Trst c. kr. d. ž., Gorice c. kr. d. ž.,
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7.28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

2.05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7.10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.

10.45 popoldne. Mešani vlak v Kamnik. (Samo
v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod in Ljubljano drž. kolodvor:

6.49 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10.59 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

6.10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9.55 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo
v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

(Dohod in dohod so naznaci v srednje-
evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

VITA * **VITA**
Prirodna rudinska voda
VITA
Najboljši natronski vrelec.
Po zdravniških priznanjih
odlične zdravilne moći pri:
boleološki menjavanja snovi,
diabetes, preoblik scalični
kislini, bolezni mehurja in
ledvic, katarikični zopl, prebavil.
Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihailu
Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in
drogerijah. 3490

Trgovskega pomočnika

popolnoma izurenega v mešani stroki,
sprejme tako tvrdka Andr. Eis-
bacher v Laškem trgu na Sta-
jerskem. 3984-2

Gostovanje René Carode

Jutri, v četrtek 8. t. m.

v areni „Narodnega doma“

predstava za

šolske otroke in dijaštvo.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Za otroke: Posebni prostor 40 vin.
I. prostor 20 v. II. prostor (stožče) 10 v.

Za odrasle: Posebni prostor 60 vin.

I. prostor 40 v. II. prostor 20 vin.

Arena kuršena. 4005

Kupi se

MILIN

ali

pekarnica.

Ponudbe pod „Rasch“ Gradec,
glavna pošta restante. 3970-2

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

Rimska cesta št. 2.

Brusač

Adolf Milavec
c. kr. računski podčastnik v domobranskem pešpolku
Ljubljana št. 27.

Rosa Milavec roj. Pistornik
poročena 3997
Ljubljana dne 7. novembra 1906 Plešivica

Privatni plesni pouk

v dvorani hotela pri „Maliču“.

Usojam si javljati p. n. občinstvu, da sem pričel s plesnim poukom. Strokovni tečaji za dame in gospode iz boljših rodovin bodo vsak ponedeljek in petek ob poluosmih zvečer. Pripravlja se tečaj za otroke. Posebne ure se dajo vsak čas dneva za vse stare in moderne plesove po lahki in hitro priučljivi metodi za zasebnike, za družbe v dvorani sami ali pa v privatnem hišah. Prijave in vpisovanja vsak dan od treh do petih popoldne v hotelu pri Slonu soba št. 2. Z odličnim spoštovanjem

Giulio Morterra,
plesni učitelj.

3841-5

Silno znižane cene

zaradi prenapočenja zaloge:

Damske zimske jope od fl.	2·50	naprej
Suknene obleke	2·50	"
Pelerine	2·50	"
Kaveloki	2·50	"
Dolge zimske sukne	5—	"
Kožušni sakó	7·50	"

Največja in najlepša izbira moške, deške, damske in dekliške konfekcije.

Angleško skladnišče oblek

0. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg 5.

3841-6

Naznanilo preselitev.

Arhitekt

Ferdinand Trumler

mestni stavnik v Ljubljani

vljudno naznajam, da je svoj

3973-2

tehniški urad preložil na Cesto na Rožnik št. 31.

Istočasno se priporoča za prevzetje vseh stavbnih izdelovanj, kakor novih zgradb, prezidanj in dozidanj, adaptacij, rekonstrukcij, izdelavo načrtov, proračunov, revizij in cenitev, napravo umetno dovršenih načrtov za vsakovrstna poslopja in izvedbo perspektivnih risb zanje itd.

- Izredno kulantne cene in točna izvršitev.

Najcenejša izvršitev rakev (grobnic) na novem centralnem pokopališču.

Razpošiljanje blaga
na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja eksportna tvrdka!

H. SUTTNER urar, Ljubljana

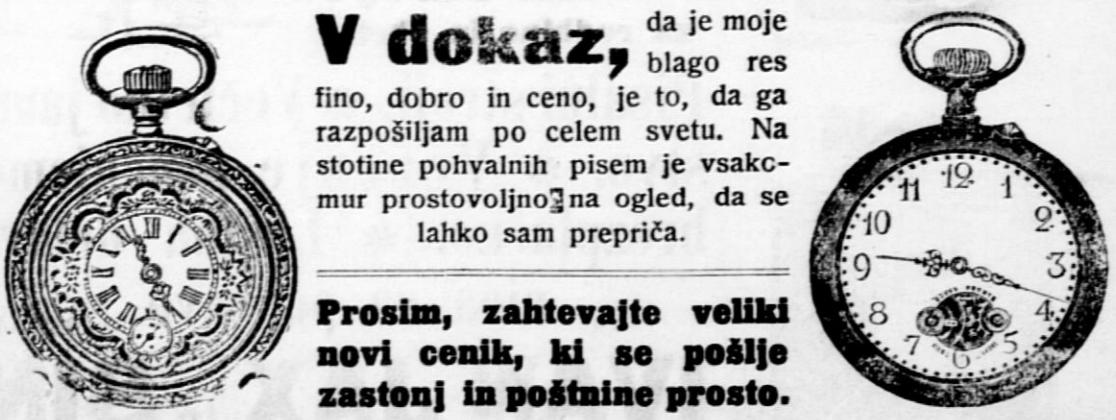
Mestni trg nasproti rotovža,
prej v Kranju
priporoča svojo veliko, izborne
zaloge finih 3121-11

švicarskih ur

briljantov, zlatnine in srebrnine v veliki izbiri
po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje
blago res
fino, dobro in ceno, je to, da ga
razpošiljam po celem svetu. Na
stotine povhvalnih pisem je vsak
mur prostovoljno ogled, da se
lahko sam preprica.

Prosim, zahtevajte veliki
novi cenik, ki se pošlje
zastonj in poštne proste.

Gostovanje komika René Carode

Danes 7. t. m. ob 8. zvečer

Restavrant Žriedl.

Dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer

v areni „Nar. domač predstava za odrasle.“

Zakurjeno. 399

399

Kupi se

hiša

z obrtjo ali brez nje.

Cena in leža postranska stvar.

Pisma pod Florijan Panagi,

Gradec, Jakominig. 12. 3971-2

Iščem

najemnika

za hotel v Čabru.

Pogodbam po volji. Hiša je nova in sredi trga. Razen kuhinje in kleti ima 3 sobe za goste in sedem sob za tujece. Remiza za vozove in hlev. S pohištvo ali brez njega. V mestu, ki leži tik Kranjske meje, se govori slovenski dialekt in so tam vse oblasti n. pr. sodišče, občina, graščina, poštni in brzozavni urad, vozna zveza z Rakkom in državno ogr. prog. 3898-7

Nadaljnja pojasnila in informacije daje reflektantom lastnik Fran S. Kriz v Čabru.

A propos!

Ali imate luskine na glavi in Vam izpadajo lasje? Če je tako, pa pozkusite svetovnoznan

Steckenpferd Bay-Rum Bergmann & Ko. v Dedinah in Detinah na Labi

prej Bergmannov originalni Shampooing Bay-Rum (znamka 2 řekrat). Hitro se preparejte o izrednem učinku 2349 te izvrstne lasne vode. 10

V steklenicah po 2 K jo prodajata v Ljubljani: drogerija A. KANC in parf. O FETTICH-FRANKHEIM.

Latermanov drevored.

Samo 8 dni! Samo 8 dni!

Od nedelje 4. do nedelje 11. novembra

medvedje, pasje in

opičje gledališče.

Predstava vsak dan ob petih popoldne; ob nedeljah po tri predstave: ob treh in ob petih popoldne ter ob osmih zvečer.

Gledališče, ki ima lastno razsvetljavo, je v udobnost občinstva zavarovan proti slabemu vremenu in bo tudi za kurjeno.

Več povedo lepaki.

Na mnogočevalni obisk vabi

3985-2 ravnateljstvo.

Kašelj!

Kdo tega ne uvažuje, se pregreši na svojem lastnem telesu!

Kaiserjeve

prsne karamele

s tremi jelkami. Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašljui in hripanosti, katarru, zaslizenju in kartaru v požiralniku.

5120 notarsko potverjenih izpravčev potrjuje, da drže, kar obetajo

Zavoj 20 in 40 vln.

Zaloge imajo: V Orlovi lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos. Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani, pri Ubaldu pl. Trnkokcyju in pri G. Piccoli v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri sv. Stefanu Jos. Ancil. — V Idriji v lekarni Daniel Pirč. — V Metliki v lekarni Ivan Gjurčič, v Radovljici lekarni A. Roblek, v Novem mestu lekarnar Jos. Matovič. 4001-1

Valentin Repinc

Cilka Repinc rojena Rant

poročena

4000

Spodne Duplje pri Kranju

dne 7. novembra 1906.

Prva zalogu železne

stavbnih potrebščin, cementa, bičja za strope, strešne lepenke, traverz, železniških šin itd., mlatilnic, gepelnov, slamoreznic, čistilnic, preš za grozdje in sadje, pump in cevi za vodo in gnojico ter najrazovrstejše oprave za mlekarne je pri

FR. STUPICA v Ljubljani

na Marije Terezije cesti štev. 1 (zav. „Figovec“) in

na Valvazorjevem trgu štev. 6 (nasproti križevniške cerkve). 2952-13

Cene zmerne. Postrežba poštena.

3999-1

Slavnemu občinstvu vljudno naznjam, da sem svojo

pleskarsko in slikarsko obrt

iz Kolodvorskih ulic preselil

na Sv. Petra nasip št. 45

ter se priporočam tudi nadalje za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršujem točno, solidno in po zmernih cenah. o o o o o

Jos. Makovec

pleskar in slikar

Ljubljana, Sv. Petra nasip 45.

Ernest Sark

na Dvorskem trgu št. 3.

Najcenejše nakupovališče

za

kožuhovino vseh vrst

svilnato blago vseh barv

žamete po vzorcih

pajčolane, najmodernejše

volnato blago za otroke

pasove, najnovejše

normalno spodnje perilo

spodnja krila suknena, klotasta, svilnata

rokavice, trikotne, pletene, glače

nogavice, moške, ženske

predpasnike

moške srajce

ovratnike

kravate v izbiri, kakor tudi nikoli

vse krojaške potrebščine

galoše damske K 3·40, sliperji K 3·60

moške K 5·40, sliperji K 5·60.

3984-4

Pozor: Za večji nakup dajem popust!!